

Fiskalna konsolidacija u TURSKOJ

Hakan AY

Zamenik generalnog direktora
Generalni direktorat za budžet i fiskalnu kontrolu
MF, Turska

Finansijska kriza

Svetska kriza je uticala na tursku privredu preko:

- o trgovine,
- o finansiranja, i
- o kanala očekivanja

Trgovina

- * kriza je imala štetniji uticaj na region EU,
- * čini približno 50 odsto našeg izvoza,
- * uticala je negativno na učinke našeg izvoza i umanjila ga
- * ovaj pad je negativno uticao na proizvodnju i zaposlenost
- * u 2009. godini se privreda smanjila za 4,8%

Finansiranje

- * finansiranje je drugi kanal
- * neto kapitalni odlivi
- * realni sektor je imao poteškoća u vezi sa ino finansiranjem,
- * Stim u vezi, stopa refinansiranja kratkoročnog i srednjoronog ino duga nebankarskog privatnog sektora se u 2008. godini sa 191% umanjila na 73%

Očekivanja

- * Svetska kriza je povećala nesigurnost
- * Povećana nesigurnost je uzrokovala da odluke u vezi investicija i potrošnje budu odložene,
- * i značajno je umanjila privrednu aktivnost preko svojih negativnih uticaja, kako na poverenje okruženja, tako i na buduća očekivanja.
- * Povećanje u proizvodnom kapacitetu Turske je bilo ograničeno, a korišćenje postojećih kapaciteta je bilo pod negativnim uticajem.

Fiskalna politika

- * Značajni negativni uticaji na učinke javnih finansija
- * Ostvareni poreski prihodi su bili iznčajno ispod projektovanih budžetskih projekcija, a kao rezultat kako umanjenja u rastu, tako i usled smanjenja poreskih sniženja kao oblika pružanja podrške realnom sektoru
- * Ostvareni rashodi su bili prema budžetskim projekcijama bez obzira na rast. Pored toga, u određenim rashodnim stavkama su izvršena dodatna povećanja kako bi se umanjili uticaji krize.
- * Smanjenje privredne aktivnosti je uticalo da premije socijalnog osiguranja ostanu značajno ispod nivoa utvrđenih ciljeva, te je zabeleženo očigledno povećanje deficita u oblasti socijalnog osiguranja.
- * Kao rezultat, budžetski deficit, opterećenje dugom i stopa refinansiranja trezorskog duga su se povećali više od projektovanog.

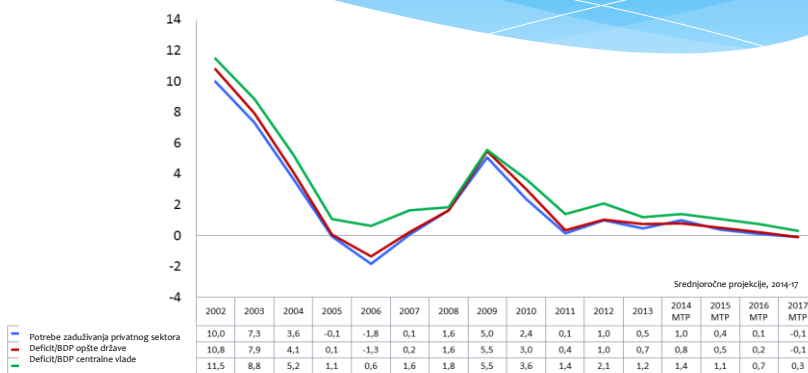
Mere usmerene protiv krize - I

- * od sredine 2008 . godine je uveden niz rashodnih i prohodnih mera
- * mere su preuzete od strane Centralne banke, ANUBS (Agencija za nadzor i uređenje bankarskog sektora) i OTK (Odbor za tržišta kapitala),
- * unapređeni su uslovi za dobijanje dodatka za rad na određeno vreme i kriterijuma za ostvarivanje prava na nadokandu u slučaju nezaposlenosti
- * povećani su fondovi za obrazovanje radne snage, te su razvijene nove oblasti zapošljavanja za rad na određeno vreme.
- * povećani su transferi prema EXIMBANK i KOSGEB (Organizacija za razvoj male i srednje industrije),
- * kao i opredeljena sredstva za potrebe lokalne uprave iz izvora centralnog budžeta, a u svrhe podrške privatnom sektoru.
- * opredeljena su dodatna sredstva za investiranje u projekte ostalih infrastrukturnih aktivnosti i projekte navodnjavanja

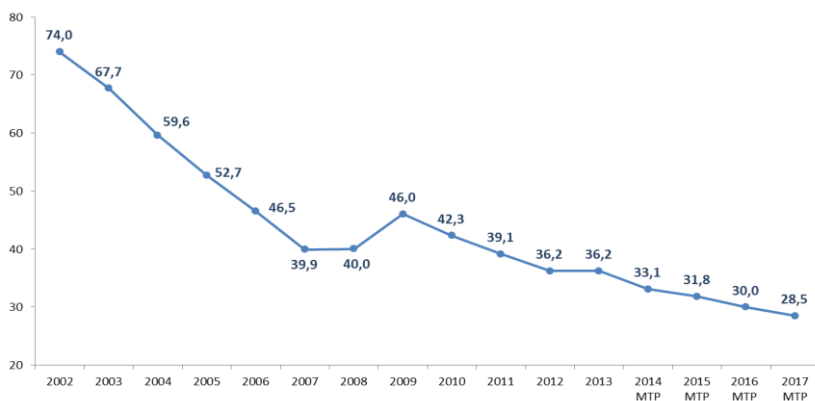
Mere usmerene protiv krize - II

- * uređenja u vezi poreskih pogodnosti
- * smanjenje troškova zapošljavanja i povećanje mogućnosti u oblasti zapošljavanja za mlade, žene i osobe sa invaliditetom
- * uvedena su uređenja radi umanjenja udela poslodavaca u premiji osiguranja
- * kako bi se povećala domaća potražnja, uvedena su umanjenja u poreskim stopama za oblasti koje su bile pod značajnim uticajem krize.
- * naposljetku, izvršeno je restrukturiranje poreskih docnji
- * ukupni troškovi budžeta u vezi sprovođenja paketa stimulativnih mera su bili projektovani da iznose približno 0,8 odsto u 2008. god., 2,1 odsto u 2009. god. i 1,6 odsto udela BDP-a u 2010. godini.

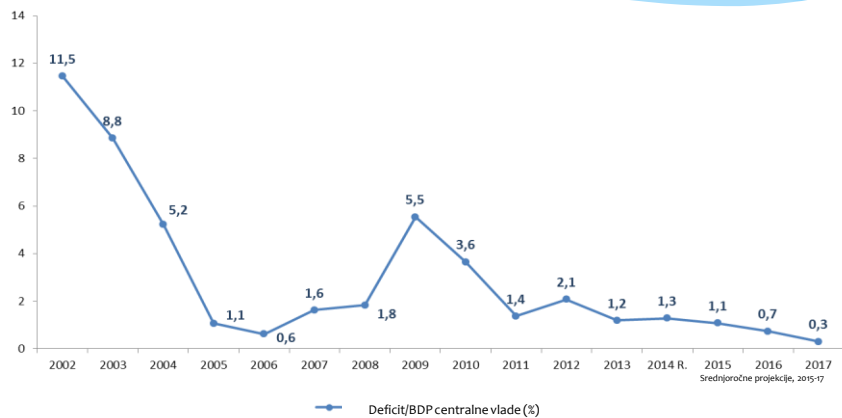
Fiskalna pozicija od 2002. godine

Dug definisan prema EU, od 2002. godine

Srednjooročne projekcije za period 2015-2017. god.

Hvala

Za više informacija
www.bumko.gov.tr